ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 10ης Μαρτίου 1998 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-364/95 και C-365/95,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Finanzgericht Hamburg (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με τις οποίες ζητείται, στα πλαίσια των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

T. Port GmbH & Co.

και

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί της ερμηνείας του άρθρου 234 της Συνθήκης ΕΚ, επί του κύρους του κανονισμού (ΕΚ) 478/95 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1995, περί συμπληρωματικών λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, όσον αφορά το καθεστώς της δασμολογικής ποσοστώσεως κατά την εισαγωγή μπανανών εντός της Κοινότητας, και περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1442/93 (ΕΕ L 49, σ. 13), και επί του αμέσου αποτελέσματος των διατάξεων της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, M. Wathelet και R. Schintgen (εισηγητή), προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet G. Hirsch και P. Jann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. B. Elmer
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η T. Port GmbH & Co., εκπροσωπούμενη από τον G. Meier, δικηγόρο Κολωνίας,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Röder, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. J. Navarro González, γενικό διευθυντή κοινοτικού, νομικού και θεσμικού συντονισμού, και την R. Silva de Lapuerta, abogado del Estado, της Νομικής Υπηρεσίας του Κράτους,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον G. Mignot, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την L. Nicoll, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από τον D. Anderson, barrister,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους A. Brautigam και J. Huber, νομικούς συμβούλους, και τον J.-P. Hix, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους D. Booß και P. J. Kuyper, νομικούς συμβούλους, και τον K.-D. Borchardt, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της T. Port GmbH & Co., εκπροσωπουμένης από τον G. Meier, της Γερμανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον E. Röder, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την R. Silva de Lapuerta, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον F. Pascal, attaché της κεντρικής διοικήσεως στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, του Συμβουλίου, εκπροσωπουμένου από τους A. Brautigam, J. Huber και J.-P. Hix, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τους P. J. Kuyper και K.-D. Borchardt, κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 1997,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Ιουνίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διατάξεις της 22ας και 27ης Σεπτεμβρίου 1995, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 16 Νοεμβρίου 1995, το Finanzgericht Hamburg υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα επί της ερμηνείας του άρθρου 234 της Συνθήκης ΕΚ, επί του κύρους του κανονισμού (ΕΚ) 478/95 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1995, περί συμπληρωματικών λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, όσον αφορά το καθεστώς της δασμολογικής ποσοστώσεως κατά την εισαγωγή μπανανών εντός της Κοινότητας, και περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1442/93 (ΕΕ L 49, σ. 13), και επί του αμέσου αποτελέσματος των διατάξεων της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (στο εξής: ΓΣΔΕ).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στα πλαίσια διαφορών μεταξύ της εταιρίας T. Port GmbH & Co., παραδοσιακού εισαγωγέα μπανανών τρίτων χωρών, και του Hauptzollamt Hamburg-Jonas, με αντικείμενο την εκ των υστέρων είσπραξη δασμών λόγω της εισαγωγής μπανανών καταγωγής Ισημερινού.

Το κανονιστικό πλαίσιο

3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1993, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας (ΕΕ L 47, σ. 1), καθιέρωσε, στον τίτλο IV, κοινό καθεστώς εμπορίου με τις τρίτες χώρες σε αντικατάσταση των διαφόρων εθνικών συστημάτων που ίσχυαν προγενεστέρως.

4 Κατά το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 404/93,

«Για κάθε εισαγωγή μπανάνας στην Κοινότητα απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής το οποίο εκδίδεται από τα κράτη μέλη μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκαταστάσεώς του στην Κοινότητα, υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που έχουν προβλεφθεί για την εφαρμογή των άρθρων 18 και 19.»

5 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, προέβλεπε πριν από την τροποποίησή του ότι ανοιγόταν ετησίως δασμολογική ποσόστωση δύο εκατομμυρίων τόνων (καθαρό βάρος) για τις εισαγωγές μπανάνας από τρίτες χώρες και μη παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ. Στα πλαίσια της δασμολογικής αυτής ποσοστώσεως, οι εισαγωγές μπανάνας από τρίτες χώρες υπέκειντο σε δασμό 100 ECU ανά τόνο, ενώ οι εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ υπέκειντο σε μηδενικό δασμό.

6 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, κατανέμει την εν λόγω δασμολογική ποσόστωση που έχει ανοιχθεί μέχρις ύψους 66,5 % για την κατηγορία των επιχειρηματιών που εμπορεύθηκαν μπανάνες τρίτων χωρών ή/και μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ, 30 % για την κατηγορία των επιχειρηματιών που εμπορεύθηκαν κοινοτικές μπανάνες ή/και παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ, και 3,5 % για την κατηγορία των εγκατεστημένων στην Κοινότητα επιχειρηματιών οι οποίοι άρχισαν από το 1992 να εμπορεύονται μπανάνες, πλην των κοινοτικών ή/και των παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ.

7 Το άρθρο 19, παράγραφος 2, προβλέπει ότι κάθε επιχειρηματίας λαμβάνει πιστοποιητικά εισαγωγής σε συνάρτηση με τη μέση ποσότητα μπανάνας που πώλησε τα τρία τελευταία έτη για τα οποία διατίθενται στατιστικά στοιχεία.

8 Βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού 404/93, η Επιτροπή επιφορτίζεται με τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής του τίτλου IV, που αφορούν κυρίως την έκδοση των πιστοποιητικών εισαγωγής.

9 Έτσι, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1442/93, της 10ης Ιουνίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 142, σ. 6). Ο κανονισμός αυτός επαναλαμβάνει την κατανομή της δασμολογικής ποσοστώσεως μεταξύ των τριών κατηγοριών επιχειρηματιών αποκαλουμένων «κατηγορίες Α, Β και Γ».

10 Στις 19 Φεβρουαρίου 1993 οι Δημοκρατίες της Κολομβίας, Κόστα Ρίκα, Γουατεμάλας, Νικαράγουας και Βενεζουέλας κάλεσαν την Επιτροπή να κινήσει τη διαδικασία διαβουλεύσεων, δυνάμει του άρθρου XXII, παράγραφος 1, της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου, με αντικείμενο τον κανονισμό 404/93. Δεδομένου ότι οι διαβουλεύσεις δεν κατέληξαν σε ικανοποιητική λύση, τα προαναφερθέντα κράτη της Λατινικής Αμερικής κίνησαν, τον Απρίλιο του 1993, την προβλεπόμενη στο άρθρο XXIII, παράγραφος 2, της ΓΣΔΕ διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών.

11 Στις 18 Ιανουαρίου 1994 η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων που ορίστηκε στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής υπέβαλε έκθεση με την οποία διαπιστώθηκε ότι το καθεστώς εισαγωγών που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 404/93 ήταν ασυμβίβαστο προς τους κανόνες της ΓΣΔΕ.

12 Η ανωτέρω έκθεση δεν εγκρίθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη της ΓΣΔΕ.

13 Στις 28 και στις 29 Μαρτίου 1994 η Κοινότητα συμφώνησε με τις Δημοκρατίες της Κολομβίας, της Κόστα Ρίκα, της Νικαράγουας και της Βενεζουέλας επί διακανονισμού αποκαλουμένου συμφωνία πλαίσιο για τις μπανάνες (στο εξής: συμφωνία πλαίσιο).

14 Η συμφωνία πλαίσιο περιλαμβάνει δύο έγγραφα: το πρώτο, τιτλοφορούμενο «Συμπεφωνημένο αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων μεταξύ των χωρών Κολομβίας, Κόστα Ρίκα, Νικαράγουας και Βενεζουέλας, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφετέρου, επί του κοινοτικού καθεστώτος εισαγωγών μπανάνας», συνιστά τρόπον τινά το προοίμιο της κυρίως συμφωνίας, ενώ το δεύτερο έγγραφο, τιτλοφορούμενο «Συμφωνία πλαίσιο για τις μπανάνες», περιλαμβάνει τις τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις του διακανονισμού με τα κράτη της Λατινικής Αμερικής.

15 Στο πρώτο από τα δύο έγγραφα ορίζεται:

«Το επισυναπτόμενο σχέδιο συμφωνίας αποτελεί την ικανοποιητική έκβαση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τις μπανάνες στα πλαίσια του Γύρου της Ουρουγουάης.

Η συμφωνία είναι επίσης αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και διαβουλεύσεων με αντικείμενο τις μπανάνες, στα πλαίσια του άρθρου XXVIII της ΓΣΔΕ, μεταξύ της ΕΚ και των προαναφερθεισών χωρών.

Επιπλέον, με τη συμφωνία διευθετείται η διαφορά σχετικά με τις μπανάνες που αποτέλεσε αντικείμενο της εκθέσεως της ομάδας τεχνικών εμπειρογνωμόνων της ΓΣΔΕ. Κατόπιν αυτού, οι χώρες Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Νικαράγουα και Βενεζουέλα, αφενός, και η ΕΚ, αφετέρου, συμφώνησαν να μη ζητήσουν την έγκριση της προαναφερθείσας εκθέσεως της ομάδας τεχνικών εμπειρογνωμόνων.

Οι χώρες Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Νικαράγουα και Βενεζουέλα δεσμεύονται να μη κινήσουν τη διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών της ΓΣΔΕ, όσον αφορά το κοινοτικό καθεστώς εισαγωγής μπανανών, ενόσω ισχύει η επισυναπτόμενη συμφωνία.»

16 Το δεύτερο έγγραφο, το οποίο συνιστά την κυρίως συμφωνία, καθορίζει στο σημείο 1 ότι η συνολική βασική δασμολογική ποσόστωση ανέρχεται σε 2 100 000 τόνους για το 1994 και σε 2 200 000 τόνους για το 1995 και για τα επόμενα έτη, υπό την επιφύλαξη ενδεχομένων αυξήσεων λόγω διευρύνσεως της Κοινότητας.

17 Στο σημείο 2, η συμφωνία πλαίσιο προβλέπει τα ποσοστά επί της ποσοστώσεως αυτής που κατανέμονται αντίστοιχα μεταξύ των χωρών Κολομβίας, Κόστα Ρίκα, Νικαράγουας και Βενεζουέλας. Τα κράτη αυτά λαμβάνουν το 49,4 % της συνολικής ποσοστώσεως, ενώ στη Δομινικανική Δημοκρατία και στα υπόλοιπα κράτη ΑΚΕ χορηγούνται 90 000 τόνοι για τις μη παραδοσιακές εισαγωγές, το δε εναπομένον διατίθεται στις λοιπές τρίτες χώρες.

18 Τα σημεία 3 έως 5 ρυθμίζουν τα της εφαρμογής ή της τροποποιήσεως των ποσοστώσεων ανά χώρα σε περίπτωση κατά την οποία μία εξ αυτών αδυνατεί να κάνει χρήση της ποσοστώσεως ή σε περίπτωση αυξήσεως της συνολικής ποσοστώσεως.

19 Το σημείο 6 προβλέπει ότι η διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αυξήσεων, παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με τις διατάξεις του κανονισμού 404/93. Το ίδιο σημείο προβλέπει επίσης ότι:

«Οι προμηθεύτριες χώρες στις οποίες χορηγήθηκε συγκεκριμένη ποσόστωση μπορούν να εκδίδουν ειδικές άδειες εξαγωγής για ποσότητα δυνάμενη να φθάσει έως το 70 % της ποσοστώσεώς τους, ενώ οι εν λόγω άδειες συνιστούν προϋπόθεση για τη χορήγηση εκ μέρους της Κοινότητας πιστοποιητικών για τις εισαγωγές μπανάνας, προελεύσεως των εν λόγω χωρών, που πραγματοποιούν οι επιχειρηματίες της "κατηγορίας Α" και της "κατηγορίας Γ".

Η Επιτροπή επιτρέπει την έκδοση των ειδικών αδειών εξαγωγής κατά τρόπον ώστε να καθίσταται εφικτή η βελτίωση της ευρυθμίας και της σταθερότητας των εμπορικών σχέσεων μεταξύ παραγωγών και εισαγωγέων και υπό την προϋπόθεση ότι οι άδειες εξαγωγής χορηγούνται χωρίς καμία διάκριση μεταξύ των επιχειρηματιών.»

20 Το σημείο 7 ορίζει τον εντός της δασμολογικής ποσοστώσεως δασμό σε 75 ECU ανά τόνο.

21 Σύμφωνα με τα σημεία 8 και 9, το συμπεφωνημένο σύστημα αρχίζει να εφαρμόζεται το αργότερο από 1ης Οκτωβρίου 1994 και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2002.

22 Κατά τα σημεία 10 και 11,

«Η παρούσα συμφωνία ενσωματώνεται στον κατάλογο [των ανειλημμένων υποχρεώσεων] της Κοινότητας, στα πλαίσια του Γύρου της Ουρουγουάης.

Με την παρούσα συμφωνία διευθετείται η διαφορά που ανέκυψε μεταξύ των χωρών Κολομβίας, Κόστα Ρίκα, Βενεζουέλας και Νικαράγουας, αφενός, και της Κοινότητας, αφετέρου, σχετικά με το κοινοτικό καθεστώς για τις μπανάνες. Τα συμβαλλόμενα στην παρούσα συμφωνία μέρη δεν προτίθενται να ζητήσουν την έγκριση της εκθέσεως της ομάδας τεχνικών εμπειρογνωμόνων της ΓΣΔΕ επί του θέματος.»

23 Τα σημεία 1 και 7 της συμφωνίας πλαισίου ενσωματώθηκαν στο παράρτημα LXXX της ΓΣΔΕ του 1994 όπου απαντά ο κατάλογος των δασμολογικών παραχωρήσεων της Κοινότητας. Εξάλλου, η ΓΣΔΕ του 1994 αποτελεί το παράρτημα 1 Α της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ). Η συμφωνία πλαίσιο προσαρτάται ως παράρτημα στο εν λόγω παράρτημα LXXX.

24 Στις 25 Ιουλίου 1994 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση γνωμοδοτήσεως σχετικά με το συμβιβαστό προς τη Συνθήκη της συμφωνίας πλαισίου.

25 Με απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994 επί της υποθέσεως C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1994, σ. I-4973), το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας περί ακυρώσεως του κανονισμού 404/93.

26 Στις 21 Δεκεμβρίου 1994 η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 3224/94 περί της θεσπίσεως των μεταβατικών μέτρων για τη θέση σε εφαρμογή της συμφωνίας πλαισίου για τις μπανάνες που συνήφθη στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (ΕΕ L 337, σ. 72).

27 Στις 22 Δεκεμβρίου 1994 το Συμβούλιο εξέδωσε ομοφώνως την απόφαση 94/800/ΕΚ σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που προέκυψαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1).

28 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως, εγκρίνονται εξ ονόματος της Κοινότητας, ως προς το τμήμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, ιδίως η συμφωνία για την ίδρυση του ΠΟΕ, καθώς και οι συμφωνίες που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 της εν λόγω συμφωνίας, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η ΓΣΔΕ του 1994.

29 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Απριλίου 1995, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, την ακύρωση της αποφάσεως 94/800, ως εκ του ότι αφορά τη σύναψη της συμφωνίας πλαισίου (υπόθεση C-122/95).

30 Ο κανονισμός (ΕΚ) 3290/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις προσαρμογές και τα μεταβατικά μέτρα στον τομέα της γεωργίας που είναι αναγκαία για τη θέση σε εφαρμογή των συμφωνιών που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (ΕΕ 1994, L 349, σ. 105), περιλαμβάνει το παράρτημα XV που αφορά τις μπανάνες. Το εν λόγω παράρτημα προβλέπει ότι το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93 τροποποιείται κατά τρόπον ώστε, για μεν το έτος 1994 ο όγκος της δασμολογικής ποσοστώσεως καθορίζεται σε 2,1 εκατομμύρια τόνους, για δε τα επόμενα έτη σε 2,2 εκατομμύρια τόνους. Στο πλαίσιο της ανωτέρω δασμολογικής ποσοστώσεως, οι εισαγωγές μπανανών τρίτων χωρών υπόκεινται σε δασμό ύψους 75 ECU ανά τόνο.

31 Ο κανονισμός 478/95, ο οποίος θεμελιώνεται ιδίως στο άρθρο 20 του κανονισμού 404/93, αφορά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη θέση σε εφαρμογή, όχι πλέον επί μεταβατικής βάσεως, της συμφωνίας πλαισίου.

32 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 478/95 προβλέπει τα εξής:

«Η δασμολογική ποσόστωση επί των εισαγωγών μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ κατά τα άρθρα 18 και 19 του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 διαιρείται σε ειδικές μερικές ποσοστώσεις οι οποίες χορηγούνται στις απαριθμούμενες στο παράρτημα I χώρες ή ομάδες χωρών (...).»

33 Το παράρτημα Ι περιλαμβάνει τρεις πίνακες: ο πρώτος επαναλαμβάνει τα επί τοις εκατόν ποσοστά της δασμολογικής ποσοστώσεως που η συμφωνία πλαίσιο προβλέπει αποκλειστικά υπέρ των κρατών της Λατινικής Αμερικής, ο δεύτερος κατανέμει την ποσόστωση των 90 000 τόνων μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ και ο τρίτος προβλέπει ότι οι λοιπές τρίτες χώρες λαμβάνουν το 50,6 % της συνολικής ποσοστώσεως.

34 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 478/95,

«Για εμπόρευμα καταγόμενο από την Κολομβία, Κόστα Ρίκα ή Νικαράγουα, η αίτηση εκδόσεως πιστοποιητικού εισαγωγής των κατηγοριών Α και Γ, όπως προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/93, γίνεται δεκτή μόνον αν συνοδεύεται από ισχύον πιστοποιητικό εξαγωγής (...).»

35 Με τη γνωμοδότηση 3/94, της 13ης Δεκεμβρίου 1995 (Συλλογή 1995, σ. I-4577), το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η αίτηση γνωμοδοτήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατέστη άνευ αντικειμένου λόγω του ότι η συμφωνία πλαίσιο για τις μπανάνες, η οποία ενσωματώθηκε στις συμφωνίες που προέκυψαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης, συνήφθη, μαζί με τις συμφωνίες αυτές, μετά την υποβολή της αιτήσεως στο Δικαστήριο, οπότε δεν υπήρχε πεδίο για απάντηση επί της αιτήσεως γνωμοδοτήσεως.

Τα πραγματικά περιστατικά των κυρίων δικών

36 Η εταιρία T. Port GmbH & Co. (στο εξής: T. Port), παραδοσιακός εισαγωγέας μπανανών τρίτων χωρών, έλαβε από τον Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (ομοσπονδιακό οργανισμό γεωργίας και τροφίμων, στο εξής: Bundesanstalt) πιστοποιητικά για την εισαγωγή μπανανών τρίτων χωρών, καταβάλλοντας δασμό ύψους 100 ECU ανά τόνο για το δεύτερο εξάμηνο του

έτους 1993 και για το 1994, και 75 ECU ανά τόνο για το 1995. Οι ποσότητες υπολογίστηκαν με βάση τις πωλήσεις κατά τα έτη αναφοράς 1989, 1990 και 1991.

37 Ήδη το 1994 η T. Port ζήτησε από το Bundesanstalt επιπλέον πιστοποιητικά, επικαλούμενη περίπτωση χαλεπότητας.

38 Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, το Hessischer Verwaltungsgerichthof εξέδωσε στις 9 Φεβρουαρίου 1995 διάταξη, εντελλόμενο τον Bundesanstalt να χορηγήσει στην T. Port επιπλέον πιστοποιητικά εισαγωγής για το έτος 1995, υπέβαλε δε στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με τη ρύθμιση των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας (απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1996 στην υπόθεση C-68/95, T. Port, Συλλογή 1996, σ. I-6065).

39 Αφού έκανε χρήση των εν λόγω πιστοποιητικών, η T. Port ζήτησε τον Μάρτιο του 1995 από το Hauptzollamt Hamburg-Jonas τον εκτελωνισμό παρτίδας μπανανών καταγωγής Ισημερινού χωρίς την προσκόμιση υποχρεωτικώς πιστοποιητικών εισαγωγής, ούτε την καταβολή των οφειλομένων δασμών.

40 Η T. Port άσκησε ενώπιον του ανωτάτου συνταγματικού δικαστηρίου προσφυγές κατά της αποφάσεως του Hauptzollamt Hamburg-Jonas περί απορρίψεως, την οποία επικύρωσε με απόφασή του το ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, και κατά του κανονισμού 478/95.

41 Με διάταξη της 26ης Απριλίου 1995, το Bundesverfassungsgericth δεν αποφάνθηκε επί των ανωτέρω προσφυγών με το αιτιολογικό ότι η T. Port όφειλε προηγουμένως να ζητήσει δικαστικώς ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία των δικαιωμάτων της. Το συνταγματικό δικαστήριο διευκρίνισε ότι, ενώπιον της αντιθέσεως μεταξύ του κανονισμού 404/93 και των υποχρεώσεων που υπέχει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δυνάμει της ΓΣΔΕ, δεν αποκλειόταν το ενδεχόμενο ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων να διατάξει

προσωρινή αναστολή εκτελέσεως του κανονισμού. Υπογράμμισε επίσης ότι τα ειδικά δικαιοδοτικά όργανα δεν είχαν επιληφθεί ακόμη της νομιμότητας του κανονισμού 478/95.

42 Επικαλούμενη την απόφαση του Bundesverfassungsgericth, η T. Port κάλεσε εκ νέου το Hauptzollamt Hamburg-Jonas να προβεί στον εκτελωνισμό της παρτίδας μπανανών, εφαρμόζοντας μειωμένο δασμό.

43 Μετά από νέα απορριπτική απόφαση του Hauptzollamt Hamburg-Jonas, η T. Port ζήτησε από το Finanzgericht Hamburg, υποβάλλοντας αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, να εκδώσει προσωρινά μέτρα προστασίας των δικαιωμάτων της. Η T. Port ισχυρίστηκε ότι οι κανονισμοί 404/93 και 478/95, μολονότι πράξεις έγκυρες από πλευράς κοινοτικού δικαίου, έπρεπε να θεωρηθούν ως δικαιοπραξίες σφετερισμού εκ μέρους της Κοινότητας, υπό το φως της αποφάσεως «Maastricht», της 12ης Οκτωβρίου 1993, του Bundesverfassungsgericth, λόγω της αντιθέσεώς τους προς τη ΓΣΔΕ. Το αυτό θα μπορούσε να υποστηριχθεί και για την προαναφερθείσα απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου, με την οποία το Δικαστήριο αναγνώρισε τη νομιμότητα του κανονισμού 404/93. Επομένως, οι ανωτέρω δικαιοπραξίες, θίγοντας τον πυρήνα των θεμελιωδών δικαιωμάτων της T. Port, δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής εντός της Γερμανίας.

44 Με διάταξη της 19ης Μαρτίου 1995, το Finanzgericht Hamburg δέχθηκε την αίτηση της T. Port και εξέδωσε διάταξη, στα πλαίσια της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, εντελλόμενη το Hauptzollamt Hamburg-Jonas να επιτρέψει τη διάθεση στο εμπόριο της παρτίδας μπανανών που είχε αγοράσει η T. Port στον Ισημερινό, χωρίς την προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής και με τον μειωμένο συντελεστή των 75 ECU ανά τόνο. Με την ίδια διάταξη, το Finanzgericht Hamburg διευκρίνισε ότι οι κανονισμοί 404/93 και 478/95 αντιστρατεύονταν τους κανόνες της ΓΣΔΕ και ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε το δικαίωμα, δυνάμει του άρθρου 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, να μην εφαρμόζει προσωρινώς τις αντικείμενες στη ΓΣΔΕ διατάξεις του κοινοτικού δικαίου. Με την ίδια διάταξη, το Finanzgericht Hamburg υπέβαλε στο Δικαστήριο τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα (υπόθεση C-182/95, T. Port).

45 Στις 8, 21 και 28 Ιουνίου 1995 το Finanzgericht Hamburg εξέδωσε τρεις διατάξεις με αντικείμενο πρόσθετες παρτίδες μπανανών που εισήγαγε η T. Port από τον Ισημερινό.

46 Με απόφαση της 22ας Αυγούστου 1995, το Bundesfinanzhof ακύρωσε τις τέσσερις διατάξεις του Finanzgericht Hamburg καθόσον αυτό δεν είχε αποφανθεί επί της ουσίας της διαφοράς κατά τη διάθεση των μπανανών στο εμπόριο.

47 Κατά της αποφάσεως αυτής η T. Port άσκησε ενώπιον του ανωτάτου συνταγματικού δικαστηρίου προσφυγή.

48 Σύμφωνα με το άρθρο 82α, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου ανέστειλε, με απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 1995, τη διαδικασία στην υπόθεση C-182/95, T. Port, μέχρις ότου αποφανθεί το Bundesverfassungsgericth.

49 Με αποφάσεις της 29ης Αυγούστου και 1ης Σεπτεμβρίου 1995, το Hauptzollamt Hamburg-Jonas απαίτησε την εκ των υστέρων καταβολή των δασμών που έπρεπε να καταβάλει για τις μπανάνες που είχε εισαγάγει από τον Ισημερινό η T. Port χωρίς την προσκόμιση των απαιτουμένων πιστοποιητικών εισαγωγής.

50 Με αποφάσεις της 5ης και 12ης Σεπτεμβρίου 1995, το Hauptzollamt Hamburg-Jonas απέρριψε τις υποβληθείσες από την T. Port αιτήσεις περί αναστολής εκτελέσεως.

51 Αποφαινόμενο επί αιτήσεων που υπέβαλε η T. Port, το Finanzgericht Hamburg ανέστειλε, με διατάξεις της 22ας και 27ης Σεπτεμβρίου 1995, την εκτέλεση των αποφάσεων που εξέδωσε στις 29 Αυγούστου και 1η Σεπτεμβρίου 1995 το Hauptzollamt Hamburg-Jonas, περί τροποποιήσεως των δασμών, χωρίς σύσταση εγγυήσεως.

52 Κατά τα λοιπά, το Finanzgericht Hamburg αναγνωρίζει ότι, από της εκδόσεως της προαναφερθείσας αποφάσεως Γερμανία κατά Συμβουλίου, ο κανονισμός 404/93 πρέπει να θεωρείται έγκυρος από πλευράς κοινοτικού δικαίου, με εξαίρεση τις αμφισβητηθείσες διατάξεις στο πλαίσιο της υποθέσεως C-68/95 επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση T. Port. Πάντως, φρονεί ότι οι διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, καθώς και εκείνες του κανονισμού 478/95, αντίκεινται προς ορισμένους θεμελιώδεις κανόνες της ΓΣΔΕ, τους οποίους καλείται να τηρεί, ως συμβαλλόμενο μέρος, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, θεωρεί ότι τίθεται το ερώτημα αν, ενόψει του άρθρου 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, η εφαρμογή των συναφών κανόνων της ΓΣΔΕ στη Γερμανία υπερισχύει εκείνης των διατάξεων των κανονισμών 404/93 και 478/95.

53 Το εθνικό δικαστήριο υπογραμμίζει επίσης ότι η αναγνωρισθείσα με την προαναφερθείσα διάταξη της 26ης Απριλίου 1995 εκ μέρους του Bundesverfassungsgericht εξουσία των ειδικών δικαιοδοτικών οργάνων να αποφαίνονται, στα πλαίσια της διαδικασίας λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, επί της απορρέουσας από την αντίθεση μεταξύ της εφαρμογής του κανονισμού 404/93 και των υποχρεώσεων που υπέχει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από τη ΓΔΣΕ συγκρούσεως κανόνων συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι οι ιδιώτες της Κοινότητας έχουν τη δυνατότητα να επικαλούνται ενδίκως ορισμένες διατάξεις της ΓΔΣΕ. Έκρινε επίσης σκόπιμο να υποβάλει εκ νέου στο Δικαστήριο το ζήτημα του αμέσου αποτελέσματος των διατάξεων της ΓΣΔΕ, μολονότι το Δικαστήριο, με την προγενέστερη νομολογία του, ακόμη δε και με την προαναφερθείσα απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου, διαπίστωσε ότι οι κανόνες της ΓΣΔΕ στερούνται του ανεπιφύλακτου χαρακτήρα ο οποίος είναι απαραίτητος προκειμένου να τους αναγνωριστεί η ισχύς κανόνων διεθνούς δικαίου με άμεση εφαρμογή εντός των εννόμων τάξεων των συμβαλλομένων μερών.

54 Τέλος, το εθνικό δικαστήριο διατηρεί επιφυλάξεις ως προς τη συμφωνία του κανονισμού 478/95 προς τη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, όπως αυτή εκφράζεται ιδίως στο άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ.

55 Κατόπιν αυτού, το Finanzgericht Hamburg, εκτιμώντας ότι η οριστική επίλυση όλων των διαφορών των οποίων είχε επιληφθεί καθιστούσε αναγκαία την απάντηση στα τρία πρώτα ερωτήματα τα οποία είχε ήδη υποβάλει στο Δικαστήριο στα πλαίσια της υποθέσεως C-182/95, T. Port, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου το Δικαστήριο αποφανθεί, στα πλαίσια των δύο αυτών υποθέσεων, επί των ακολούθων προδικαστικών ερωτημάτων:

«1) Έχει το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ την έννοια ότι η εφαρμογή των άρθρων I, II και III της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου αποκλείει την εφαρμογή εντός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας των άρθρων 18 και 19 σε συνδυασμό με το άρθρο 17 του [βασικού] κανονισμού 404/93;

2) α) Είναι έγκυρος ο στηριζόμενος στον [βασικό] κανονισμό κανονισμός [ΓΣΔΕ] 478/95;

β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έχει το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ την έννοια ότι η εφαρμογή του άρθρου XIII της ΓΣΔΕ αποκλείει την εφαρμογή του κανονισμού αυτού;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα και στο δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, μπορεί ο πολίτης της Κοινότητας να επικαλεστεί την αποκλειστική εφαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων της ΓΣΔΕ στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών της Κοινότητας;»

56 Με την από 15 Δεκεμβρίου 1995 διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, οι δύο υποθέσεις ενώθηκαν για να συνεκδικασθούν προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

57 Ενόψει των σκέψεων που διατύπωσε στις διατάξεις του περί παραπομπής το εθνικό δικαστήριο, πρέπει να εξετασθούν από κοινού το πρώτο ερώτημα και το δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, λόγω του ότι αμφότερα αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, σε συνδυασμό με διάφορες διατάξεις της ΓΔΣΕ. Ακολούθως, επιβάλλεται η εξέταση του τρίτου ερωτήματος, το οποίο υποβάλλεται για την περίπτωση καταφατικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος και επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος και το οποίο αφορά το άμεσο αποτέλεσμα των διατάξεων της ΓΣΔΕ. Τέλος, πρέπει να εξεταστεί το πρώτο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος σχετικά με το κύρος του κανονισμού 478/95.

Επί της ερμηνείας του άρθρου 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης

58 Με το πρώτο ερώτημα και το δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης έχει την έννοια ότι παρέχει τη δυνατότητα μη εφαρμογής των άρθρων 17, 18 και 19 του κανονισμού 404/93 και του κανονισμού 478/95 με το αιτιολογικό ότι αντίκεινται στα άρθρα I, II, III και XIII της ΓΣΔΕ.

59 Κατά το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών, αφενός, και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών, αφετέρου, δεν θίγονται από τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

60 Κατά πάγια νομολογία (βλ., ιδίως, απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997 στην υπόθεση C-124/95, Centro-Com, Συλλογή 1997, σ. I-81, σκέψεις 56 και 57), η διάταξη αυτή έχει ως αντικείμενο να διευκρινιστεί, σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, ότι η εφαρμογή της Συνθήκης δεν επηρεάζει τη δέσμευση του οικείου κράτους μέλους να σέβεται τα απορρέοντα από προγενέστερη σύμβαση δικαιώματα τρίτων κρατών και να τηρεί τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του. Κατά συνέπεια, προκειμένου να καθοριστεί αν δεδομένος κοινοτικός κανόνας μπορεί να μείνει ανεφάρμοστος λόγω προγενέστερης διεθνούς συμβάσεως, είναι αναγκαίο να εξεταστεί αν η σύμβαση αυτή επιβάλλει στο οικείο

κράτος μέλος υποχρεώσεις των οποίων την τήρηση μπορούν ακόμη να απαιτήσουν τα συμβαλλόμενα στη σύμβαση τρίτα κράτη.

61 Επομένως, η δυνατότητα περί μη εφαρμογής ενός κοινοτικού κανόνα λόγω διεθνούς συμβάσεως εξαρτάται από τη διπλή προϋπόθεση ότι πρέπει να πρόκειται για σύμβαση συναφθείσα πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης και ότι η ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα έλκει εξ αυτής δικαιώματα των οποίων την τήρηση εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους μπορεί να απαιτήσει.

62 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, αφενός, οι διαφορές των κυρίων δικών έχουν ως αντικείμενο την εκ των υστέρων είσπραξη δασμών λόγω των εισαγωγών μπανάνας καταγωγής Ισημερινού κατά το 1995.

63 Αφετέρου, ο Ισημερινός δεν ήταν συμβαλλόμενο μέρος στη ΓΣΔΕ του 1947 και δεν κατέστη μέλος του ΠΟΕ, επομένως δε και της ΓΣΔΕ του 1994, παρά το 1996.

64 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές των υποθέσεων των κυρίων δικών, προκειμένου να μην εφαρμοστούν, δυνάμει του άρθρου 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, οι διατάξεις των κανονισμών 404/93 και 478/95, δεν μπορεί να γίνει λυσιτελώς επίκληση ούτε της ΓΣΔΕ του 1947, η οποία συνήφθη πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης, ούτε της ΓΣΔΕ του 1994.

65 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα και στο δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή σε υποθέσεις αφορώσες την εισαγωγή μπανανών καταγωγής τρίτης χώρας, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος σε διεθνή σύμβαση συναφθείσα από κράτη μέλη προ της ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης.

Επί του αμέσου αποτελέσματος των διατάξεων της ΓΣΔΕ

66 Το τρίτο ερώτημα περί του αμέσου αποτελέσματος των διατάξεων της ΓΣΔΕ υποβλήθηκε για την περίπτωση καταφατικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος και του δευτέρου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος.

67 Λόγω της αρνητικής απαντήσεως επί των ερωτημάτων αυτών με τη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως, παρέλκει η απάντηση επί του τρίτου ερωτήματος.

Επί του κύρους του κανονισμού 478/95

68 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου ερωτήματός του, το εθνικό δικαστήριο θέτει ζήτημα κύρους του κανονισμού 478/95. Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, εκτιμά ότι ο ανωτέρω κανονισμός έρχεται σε αντίθεση προς το άρθρο XIII της ΓΣΔΕ λόγω του ότι το γενικό καθεστώς κατανομής των ποσοστώσεων δεν λαμβάνει υπόψη τις προηγούμενες εισαγωγές.

69 Για τους λόγους που παρατέθηκαν επ' ευκαιρία της εξετάσεως του πρώτου ερωτήματος και του δευτέρου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος, δεν χρειάζεται να αποφανθεί το Δικαστήριο επί του σημείου αυτού.

70 Το εθνικό δικαστήριο ερωτά περαιτέρω αν ο κανονισμός 478/95 πρέπει να κηρυχθεί άκυρος λόγω του ότι το σύστημα της δασμολογικής ποσοστώσεως που εγκαθιδρύει αντίκειται προς τη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, όπως αυτή εκφράζεται στο άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

71 Συναφώς, η εταιρία T. Port και η Γερμανική Κυβέρνηση διευκρινίζουν ότι η χορήγηση εθνικών ποσοστώσεων σε ορισμένες τρίτες χώρες, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 478/95, περιορίζει τις δυνατότητες εισαγωγής εκ μέρους των επιχειρηματιών που εισάγουν παραδοσιακές μπανάνες καταγωγής των λοιπών τρίτων χωρών. Υπογραμμίζουν επίσης το γεγονός ότι, σε επίπεδο εισαγωγών από τις τρίτες χώρες στις οποίες χορηγήθηκαν εθνικές ποσοστώσεις, ο κανονισμός 478/95 εισάγει δυσμενή διάκριση των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ έναντι των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β, στο μέτρο που, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, μόνον οι δύο πρώτες έχουν την υποχρέωση να προμηθεύονται πιστοποιητικά εξαγωγής από τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων τρίτων χωρών οσάκις εισάγουν μπανάνες καταγωγής των χωρών αυτών.

72 Η Γαλλική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι η Κοινότητα δεν είναι υποχρεωμένη να επιφυλάσσει ίση μεταχείριση στις διάφορες τρίτες χώρες και ότι η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ επιχειρηματιών πρέπει να γίνει δεκτή εφόσον είναι συνέπεια της διαφορετικής μεταχείρισεως που επιφυλάσσεται στις εν λόγω χώρες. Παρατηρεί επίσης, ομού μετά της Επιτροπής, ότι οι χορηγούμενες στις τρίτες χώρες, συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία πλαίσιο, εθνικές ποσοστώσεις είναι συνάρτηση, κατ' ουσίαν, των μέσων εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν προηγουμένως από τις ίδιες αυτές χώρες.

73 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ισπανική και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, προσέθεσαν ότι η διαφορετική μεταχείριση, ως απόρροια της απαλλαγής των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β από την υποχρέωση να εφοδιάζονται με δαπανηρά πιστοποιητικά εξαγωγής, δικαιολογείται αντικειμενικώς από την ανάγκη αποκαταστάσεως μεταξύ αυτών και εκείνων των κατηγοριών Α και Γ της, από απόψεως ανταγωνισμού, ισορροπίας, στην εγκαθίδρυση της οποίας αποσκοπούσε ο κανονισμός 404/93. Υπενθύμισαν συναφώς ότι, με την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Γερμανία κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο αναγνώρισε τη νομιμότητα ορισμένων πλεονεκτημάτων που χορηγούνται στους επιχειρηματίες της κατηγορίας Β από την ανάγκη επιτεύξεως της ισορροπίας αυτής. Πάντως, η αύξηση της δασμολογικής ποσοστώσεως και η μείωση των δασμών, όπως συμφωνήθηκαν με τη συμφωνία πλαίσιο, είχαν ως αποτέλεσμα την ανατροπή της ισορροπίας εις βάρος των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β.

74 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν ο κανονισμός 478/95 αντίκειται στη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, όπως αυτή εκφράζεται στο άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της εγκαθιδρύσεως των εθνικών ποσοστώσεων, και, αφετέρου, της μη υπαγωγής των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β στο καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής.

75 Ως προς το πρώτο σκέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, με την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Γερμανία κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο αναγνώρισε τη νομιμότητα της εγκαθιδρύσεως της συνολικής δασμολογικής ποσοστώσεως για τις εισαγωγές των μπανανών τρίτων χωρών και των μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, σε αντίθεση με τις παραδοσιακές εισαγωγές που γίνονται από τα υπαγόμενα, δυνάμει της συμβάσεως Λομέ, σε ευνοϊκό καθεστώς κράτη ΑΚΕ.

76 Πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι στο κοινοτικό δίκαιο δεν απαντά γενική αρχή υποχρεώνουσα την Κοινότητα να επιφυλάσσει, στα πλαίσια των εξωτερικών σχέσεών της, ίση από κάθε άποψη μεταχείριση στις διάφορες τρίτες χώρες. Επομένως, όπως το Δικαστήριο αναγνώρισε με την απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1982 στην υπόθεση 52/81, Faust κατά Επιτροπής (Συλλογή 1982, σ. 3745, σκέψη 25), αν η διαφορετική μεταχείριση τρίτων χωρών δεν αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο, πολύ περισσότερο δεν δύναται να θεωρηθεί αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο η διαφορετική μεταχείριση επιχειρηματιών της Κοινότητας ως αυτόματη συνέπεια της διαφορετικής μεταχειρίσεως των τρίτων χωρών με τις οποίες οι εν λόγω επιχειρηματίες συνήψαν εμπορικές σχέσεις.

77 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι περιορισμοί των δυνατοτήτων εισαγωγής που ενδέχεται να συνεπάγεται έναντι των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ η εγκαθίδρυση των εθνικών ποσοστώσεων αποτελεί την αυτόματη συνέπεια της διαφορετικής μεταχειρίσεως των τρίτων χωρών, ανάλογα με το αν είναι ή όχι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία πλαίσιο και ανάλογα με τη σημασία της ποσοστώσεως που τους χορηγήθηκε βάσει της συμφωνίας αυτής.

78 Όσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση, η οποία συνίσταται στη μη υπαγωγή των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β στο καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής, πρέπει να αναγνωριστεί ευθύς εξαρχής ότι δεν αποτελεί την αυτόματη συνέπεια οποιασδήποτε διαφορετικής μεταχειρίσεως ορισμένων τρίτων χωρών σε σχέση με εκείνη που επιφυλάσσεται σε άλλες.

79 Πράγματι, η διαφορετική αυτή μεταχείριση δεν είναι απόρροια του γεγονότος ότι το καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής, όπως προβλέπεται στη συμφωνία πλαίσιο και τέθηκε σε εφαρμογή με τον κανονισμό 478/95, τυγχάνει εφαρμογής επί των εισαγωγών από ορισμένες τρίτες χώρες, ανεξαρτήτως του αν είναι ή όχι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία πλαίσιο, αλλά του γεγονότος ότι, μεταξύ των επιχειρηματιών της Κοινότητας που συνήψαν εμπορικές σχέσεις με τις τρίτες χώρες για τα εισαγόμενα προϊόντα των οποίων τυγχάνει εφαρμογής το καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής, ορισμένοι έχουν την υποχρέωση να εφοδιάζονται με πιστοποιητικά εξαγωγής, ενώ άλλοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή.

80 Ακολούθως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η διαφορετική αυτή μεταχείριση των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ σε σχέση με εκείνους της κατηγορίας Β είναι προφανής στον βαθμό που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Γερμανικής Κυβερνήσεως που δεν αμφισβητήθηκαν, η υπαγωγή στο καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής ενέχει για τους πρώτους αύξηση της τιμής αγοράς των μπανανών προελεύσεως των ενδιαφερομένων τρίτων χωρών της τάξεως του 33 % έναντι της τιμής που καταβάλλουν οι δεύτεροι.

81 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι ασυμβίβαστη με την προβλεπόμενη στο άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης απαγόρευση, η οποία δεν αποτελεί παρά τη συγκεκριμένη έκφραση της γενικής αρχής περί ίσης μεταχειρίσεως, συγκαταλεγομένης μεταξύ των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 19ης Οκτωβρίου 1977 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 117/76 και 16/77, Ruckdeschel και Ströh, Συλλογή τόμος 1977, σ. 531, σκέψη 7, και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 124/76 και 20/77, Moulins et Huileries de Pont-à-Mousson και Providence agricole de la Champagne, Συλλογή τόμος 1977, σ. 535, σκέψη 16, και της 25ης Οκτωβρίου 1978 στην υπόθεση 125/77, Koninklijke Scholten-Honig και De Bijenkorf, Συλλογή τόμος 1978, σ. 625, σκέψη 26, και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 103/77 και 145/77, Royal Scholten-Honig και Tunnel Refineries,

Συλλογή 1978, σ. 627, σκέψη 26) ή αν, αντίθετα, δικαιολογείται αντικειμενικά, όπως διατείνονται η Ισπανική και Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, από την ανάγκη αποκαταστάσεως της ανταγωνιστικής ισορροπίας μεταξύ των ανωτέρω κατηγοριών επιχειρηματιών.

82 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, με την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Γερμανία κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό 404/93, και ιδίως το καθεστώς περί κατανομής της δασμολογικής ποσοστώσεως, εμπεριέχει ορισμένους περιορισμούς ή διαφορετική μεταχείριση εις βάρος των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ των οποίων οι δυνατότητες εισαγωγής μπανανών από τρίτες χώρες υπόκεινται σε περιορισμό, ενώ στους επιχειρηματίες της κατηγορίες Β, οι οποίοι ήσαν υποχρεωμένοι να εμπορεύονται μέχρι τότε κατ' ουσίαν μπανάνες κοινοτικές και ΑΚΕ, παρέχεται η δυνατότητα εισαγωγής συγκεκριμένων ποσοτήτων μπανανών τρίτων χωρών.

83 Το Δικαστήριο έκρινε ότι η διαφορετική αυτή μεταχείριση δεν αντίκειται στη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων στον βαθμό που είναι σύμφυτη προς τον σκοπό της ενοποιήσεως των μέχρι τότε στεγανοποιημένων αγορών, λαμβανομένης υπόψη της διαφορετικής θέσεως στην οποία βρίσκονταν οι διάφορες κατηγορίες επιχειρηματιών προ της καθιερώσεως της κοινής οργανώσεως των αγορών, και ότι η επιδίωξη του συναφούς προς την οργάνωση αυτή στόχου, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της διαθέσεως της κοινοτικής παραγωγής και της παραδοσιακής παραγωγής ΑΚΕ, συνεπάγεται την αποκατάσταση κάποιας ισορροπίας μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών επιχειρηματιών (σκέψη 74).

84 Επομένως, οσάκις η ούτως εγκαθιδρυθείσα διά του κανονισμού 404/93 ισορροπία ανατρέπεται εξ αιτίας του ότι τροποποιήθηκαν, έστω και για λόγους ασχέτους προς την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας, μία ή περισσότερες παράμετροι που συντελούν στην επίτευξή της, όπως επί παραδείγματι το ύψος της δασμολογικής ποσοστώσεως ή των εφαρμοστέων

επί των εισαγωγών δασμών, η αποκατάστασή της καθίσταται αναγκαία. Πάντως, στην προκειμένη περίπτωση παραμένει το ερώτημα αν η εν λόγω αποκατάσταση έλαβε εγκύρως χώρα εις βάρος των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ, με τη λήψη μέτρου όπως είναι η μη υπαγωγή των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β στο καθεστώς των πιστοποιητικών εξαγωγής, όπως προκύπτει από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 478/95.

85 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το καθεστώς κατανομής της δασμολογικής ποσοστώσεως, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον κανονισμό 404/93, βάσει του οποίου το 30 % της ποσοστώσεως αυτής επιφυλάσσεται υπέρ των επιχειρηματιών της κατηγορίας Β, εφαρμόζεται και επί της αυξήσεως της εν λόγω ποσοστώσεως, όπως προβλέπει η συμφωνία πλαίσιο.

86 Επομένως, αφενός, οι επιχειρηματίες της κατηγορίας Β επωφελούνται, όπως και εκείνοι των κατηγοριών Α και Γ, της αυξήσεως της ποσοστώσεως και της επακόλουθης μειώσεως των δασμών που ευθύνονται, κατά την Ισπανική και Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και κατά το Συμβούλιο και την Επιτροπή, για την ανατροπή της ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών επιχειρηματιών που αφορούν. Αφετέρου, οι περιορισμοί και η διαφορετική μεταχείριση εις βάρος των επιχειρηματιών των κατηγοριών Α και Γ που συνεπάγεται το καθεστώς εισαγωγών μπανάνας, όπως αυτό προβλέπεται στον κανονισμό 404/93, ισχύουν και για το μέρος της ποσοστώσεως που αντιστοιχεί στην εν λόγω αύξηση.

87 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένα μέτρο, όπως είναι το απορρέον από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 478/95, μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον αν αποδειχθεί ότι η ισορροπία που ανετράπη με την αύξηση της δασμολογικής ποσοστώσεως και την επακόλουθη μείωση των δασμών από τις οποίες επωφελούνται και οι επιχειρηματίες της κατηγορίας Β δεν κατέστη εφικτό να αποκατασταθεί παρά μόνο με τη χορήγηση σημαντικού πλεονεκτήματος υπέρ της κατηγορίας αυτής επιχειρηματιών και, επομένως, με τίμημα μια νέα διαφορετική μεταχείριση εις βάρος των λοιπών κατηγοριών επιχειρηματιών, οι οποίοι είχαν ήδη υποστεί, κατά την εγκαθίδρυση της δασμολογικής ποσοστώσεως και του μηχανισμού κατανομής του, παρεμφερείς περιορισμούς και διαφορετική μεταχείριση.

88 Όπως προκύπτει από την εκδοθείσα σήμερα στην υπόθεση C-122/95, Γερμανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-973), απόφαση του Δικαστηρίου, αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

89 Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των προηγηθεισών σκέψεων, η απάντηση που προσήκει στο τρίτο ερώτημα είναι ότι ο κανονισμός 478/95 είναι άκυρος στο μέτρο που το άρθρο 3, παράγραφος 2, αυτού προβλέπει μόνο για τους επιχειρηματίες των κατηγοριών Α και Γ την υποχρέωση να εφοδιάζονται με πιστοποιητικά εξαγωγής για την εισαγωγή μπανανών καταγωγής Κολομβίας, Κόστα Ρίκα ή Νικαράγουας.

Επί των δικαστικών εξόδων

90 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική, η Ισπανική, η Γαλλική και η Βρετανική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg με διατάξεις της 22ας και 27ης Σεπτεμβρίου 1995, αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται επί υποθέσεων αντικείμενο των οποίων είναι η εισαγωγή μπανανών καταγωγής τρίτης χώρας, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος σε διεθνή σύμβαση συναφθείσα από κράτη μέλη προ της ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης.

2) Ο κανονισμός (ΕΚ) 478/95 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1995, περί συμπληρωματικών λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, όσον αφορά το καθεστώς της δασμολογικής ποσοστώσεως κατά την εισαγωγή μπανανών εντός της Κοινότητας, και περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/93, είναι άκυρος στο μέτρο που το άρθρο 3, παράγραφος 2, αυτού προβλέπει μόνον για τους επιχειρηματίες των κατηγοριών Α και Γ την υποχρέωση να εφοδιάζονται με πιστοποιητικά εξαγωγής για την εισαγωγή μπανανών καταγωγής Κολομβίας, Κόστα Ρίκα ή Νικαράγουας.

Rodríguez Iglesias Gulmann Wathelet Schintgen

Mancini Kapteyn Murray Edward

Puissochet Hirsch Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Μαρτίου 1998.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias